

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Ректор ДЗ «Луганській національний
університет імені Тараса Шевченка»
Олена КАРАМАН

ПРОГРАМА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ З ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ
МАГІСТРА НА ОСНОВІ НРК7
на спеціальності: В1 В2 В3 В4 В5

Полтава – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма предметного тесту з Історії мистецтв розроблена відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.05.2025 р. №782.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/yedki-iefvv-ievi-ievv/yefvv-2025/28-05-2025/nakaz-mon-782-vid-28-05-2025.pdf>

Програма фахового вступного випробування з історії мистецтв включає наступні розділи: теорія мистецтва, історія мистецтв від доісторичного періоду до сучасності, аналіз творів мистецтва, мистецтвознавчі дослідження, охоплює основні періоди та течії історії мистецтва, а також теоретичні основи мистецтвознавства.

Програма містить основні питання з «Історії мистецтв» та перелік рекомендованої літератури. Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування, дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до фахового іспиту. Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку джерел підготовки для вступного випробування.

Фахове вступне випробування передбачає тестування.

Максимальна кількість балів – 200;

Мінімальна кількість балів для участі в конкурсі – 100.

Час складання 180 хвилин.

Кількість питань – 140.

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ З ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

1. Поняття і сутність мистецтва

1. Поняття мистецтва.

2. Функції мистецтва: пізнавальна, виховна, соціальна, сугестивна, компенсаційна, комунікативна, передбачення, трансляція культурного досвіду.

3. Поняття історичної типології мистецтва: художній процес, традиція та новаторство в мистецтві, художня спадкоємність, художній канон, художній напрям, художня течія, художній стиль.

4. Основні мистецькі жанри. Основні жанри образотворчого мистецтва: Основні музичні жанри: опера, балет, мюзикл, кантата, ораторія, хор, романс, сюїта, соната, симфонія. Основні жанри театру і кіно: драма, комедія, трагедія, мелодрама, документальне кіно, художнє кіно, фантастика.

5. Види образотворчого мистецтва.

2. Доісторичне мистецтво

1. Характерні риси мистецтва нерухомих пам'яток доби палеоліту-мезоліту.

2. Печери Ласко та Альтаміра.

3. Артефакти Мізинської стоянки, Венера з Холе-Фельс, Віллендорфська Венера.

4. Мистецтво доби неоліту-енеоліту

5. Мегалітичні споруди дольмени, менгіри, кромлехи (Стоунхендж).

6. Мистецтво первісної культури.

7. Античне мистецтво.

8. Трипільська культура.

3. Мистецтво стародавнього світу

1. Мистецтво Давнього Єгипту.

2. Видова специфіка мистецтва Давнього Єгипту (архітектура, скульптура, живопис, декоративне мистецтво, музика)

3. Основні форми архітектури Давнього Єгипту (поховальна архітектура – ансамбль пірамід в Гізі, храмові комплекси: храм Амона-Ра в Карнаку.)

4. Антична міфологія як основа мистецтва. «Іліада» і «Одіссея» Гомера. Міфи пов'язані з архітектурою: Міф про Дедала архітектора палацу, Мінотавра, Аріадну та Тесея. Музика в античній культурі: міфи про Орфея, Аполлона та Марсія.

5. Пам'ятки Крито-Мікенської культури. Кносський палац на острові Крит (середина II тис. до н.е.). Сюжетна характеристика фрескових розписів. Фреска «Ігри з биком», розписи тронного залу та мегарону цариці «Фреска з дельфінами».

6. Ордерна система Античної Греції (доричний, іонічний, коринфський)

7. Запозичення етруських та грецьких мистецьких традицій у римській культурі.

8. Архітектура античного Риму. Громадська архітектура: форум Траяна, Колізей, терми Діоклетіана, тріумфальна арка Костянтина. Сакральна язичницька архітектура: Храм Вести, Пантеон.

9. Образотворче мистецтво Античного Риму. Особливості портретного жанру в римському мистецтві: реалізм та психологізм.

10. Мистецтво скіфів та сарматів. Скіфський звіриний стиль: основні сюжети зображень їх значення та трактування.

4. Середньовічне мистецтво

1. Хронологічні рамки культури епохи Середніх віків.

2. Фактори які визначили майбутнє епохи Середньовіччя.

3. Яка культура становила основу візантійської культури.

4. Види візантійського мистецтва.

5. Становлення основних форм християнської сакральної архітектури Софія Константинопольська (532-537 рр.). як зв'язкова ланка мистецьких традицій античного Риму та Візантії.

6. Форми візантійського образотворчого мистецтва.

7. Характерні риси романського стилю в архітектурі.

8. Основні типи споруд романського середньовічного стилю.

9. Спільні та відмінні риси мистецтва романіки та готики.

10. Спільні та відмінні риси мистецтва Візантії та Русі.

11. Сценічне мистецтво середньовіччя.

12. Кам'яне зодчество Київської Русі, система будівництва.

5. Мистецтво відродження

1. Періодизація мистецтва Відродження: Протовідродження (кінець XIII - XIV ст.); раннє Відродження (XV ст.); високе Відродження (перша половина XVI ст.);

пізнє Відродження (друга половина XVI ст.). Північне Відродження (XVI століття, паралельно з північним і італійським маньєризмом).

6. Архітектура та живопис Відродження

7. Загальна характеристика живопису Відродження: розвиток жанрів та технік, особливості лінійної перспективи, пропорціонування (П. Перуджіно «Вручення ключів св. Петру»). Алегорична та міфологічна тематика в творчості С. Боттічеллі («Народження Венери», «Флора»). Портретний жанр («Мона Ліза»); богословський та мистецький контекст фрески «Тайна Вечеря» Леонардо да Вінчі. Поєднання античних та християнських традицій в творчості Рафаеля Санті.

8. Особливості мистецтва Північного Відродження та його відмінності від Італійського Відродження («Жебраки» П. Брейгеля-старшого, «Човен дурнів» І. Босха, «Чотири вершники Апокаліпсису» А. Дюрера).

6. Мистецтво хві - середини хіх століття

1. Мистецькі течії XIX ст.

2. Романтизм

3. Візуальна комунікація Промислової революції. Зростання масового друку та його вплив.

7. Мистецтво другої половини XIX – початку XX століття.

1. Імпресіонізм та постімпресіонізм як мистецькі явища другої половини XIX – початку XX ст. Становлення символізму.

2. Символізм як мистецький напрямок.

3. Розвиток театрального мистецтва та кінематографу на зламі XIX-XX ст.

4. Урбанізм як вияв міської культури та індустріальної доби.

5. Кіно як синтетичне мистецтво. Зв'язок кінематографа із традиційними мистецтвами: театром, літературою, живописом, музикою. Види кінематографа: документальне, ігрове кіно, анімація.

6. Модерн як стиль мистецтва на зламі XIX-XX ст.

7. Стиль модерн в образотворчому мистецтві.

8. Особливості архітектури стилю модерн.

9. Постромантизм та сецесія в музиці

10. Модерністські напрями і течії кін. XIX - поч. XX ст.

11. Фовізм як стиль групи французьких художників XX ст.: Анрі Матісс «Танець», «Музика», «Золота рибка», Андре Дерен «Естак». Фовізм як вияв неоархаїки в музиці і театрі.

12. Теорія кубізму: проблеми і значення для розвитку світового мистецтва XX ст

13. Італійський футуризм та його значення для розвитку мистецтва в XX ст.

14. Вплив ключових ідей неомізму на формування естетичних концепцій у світовому мистецтві першої половини XX ст.

15. Експресіонізм та його значення для розвитку світового мистецтва, театру та кінематографу у XX ст.

16. Сюрреалізм в образотворчому мистецтві: Сальвадор Далі «Постійність пам'яті», «Спокуса святого Антонія».

17. Дадаїзм як авангардний напрямок в мистецтві. «Маніфест Дада» (1918) Трістана Тцара. Кабаре дадаїстів.

18. Конструктивізм як архітектурно-дизайнерський та художній напрям.

8. Мистецтво другої половини XX – початку XXI століття

1. Основні поняття в мистецтві другої половини XX - початку XXI ст.

2. Постмодернізм як феномен мистецтва XX століття.

3. Мистецькі напрями другої половини XX - початку XXI ст.

4. Напрямок поп-арту та його значення для розвитку світового мистецтва і дизайну в другій половині XX ст.

5. Концептуалізм як міжнародний напрям в мистецтві 1960-х рр., його реалізація у сфері пластичних мистецтв і літератури
6. Мінімалізм як нова зображальність в мистецтві другої половини XX ст.
7. Основні явища та творчі принципи в мистецтві другої половини XX - початку XXI ст.
8. Постмодерністські тенденції в кінофільмах кінця XX - початку XXI століття.
9. Неокласичні, модерні та постмодерні риси у хореографічному мистецтві XX - початку XXI ст.
10. Тенденції сучасної музики: конкретна та електронна
11. Постмодернізм у музиці: змішування різних стилів та жанрів, стирання меж між академічною «елітарною» та естрадною музикою, полістилістика, іронічність, кітч, колаж, випадковість.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аалтонен Г. Історія архітектури [пер.з англ. М. Кошкіна]. Харків : Фактор, 2012. 256 с.
2. Безклубенко С.Д. Мистецтво: терміни і поняття. Київ : Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.
3. Бичко А.К. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: курс лекцій. Київ : Вища школа, 2005. 546 с.
4. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв / Пер. з англійської. Київ : Махаон-Україна, 2008. 512 с.: іл
5. Демідко О. Книга Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Київ : Ліра-К, 2021. 427 с., іл.
6. ІнгремКетрін. Це Воргол. / Пер. з англійської. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 80 с.: іл.
7. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. для студентів мистец. спец. Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. 75 с.
8. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка ; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. Харків : Vivat, 2019. 576 с.
9. Історія мистецтва країн Сходу : навч. посіб. для підгот. студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / М. Студницька ; Львівська академія мистецтв. Кафедра історії та теорії мистецтва. Львів: [б.в.], 2004. 196 с.
10. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ ст.: У пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. 280 с.
11. Кржавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посіб.: У 3 ч. Ч.1. Львів : Світ, 2003. 256 с.
12. Кржавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посіб. : У 3 ч. Ч.2. Львів : Світ, 2005. 268 с.
13. Кржавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посіб. : У 3 ч. Ч.3. Львів : Світ, 2005. 268 с.
14. Куліш О.А. Історія зарубіжного мистецтва : навч. посіб. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 275 с.

15. Майлз Дж. Юнгер. Пікассо: живопис, що шокував світ / Пер. з англійської. Київ : Фабула, 2019. 448 с.: іл.
16. Материк українського авангарду на мапі світу. Науковий збірник матеріалів Міжнародної науковопрактичної конференції. Київ, 2019 р Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України; голов. ред. Г. Скрипник; наук. ред. Т. Кара-Васильєва. Київ, 2011.
17. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник: у 3-х т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС 2021.
18. Побожій І. Імена України. 100 митців. Суми: Університетська книга, 2020. 236 с. Студницька М.
19. Соловійова Ю.О., Мкртічян О.А. Українське мистецтво в історичному вимірі : навчально-методичний посібник. Харків : Точка, 2017. 89 с.
- 20 . Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Харків : Vivat, 2021. 576 с., іл.
21. Ходж А. Історія мистецтва. Живопис від Джотто до наших днів. Київ : Віват, 2012. 208 с., іл.
22. Храмова-Баранова, О. Л. Історія західноєвропейського мистецтва Х-поч. ХХ ст. : навч. посіб. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. 182 с.
23. Черкес Б. Архітектура сучасності. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. 384 с.
24. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв: навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2015. 451 с.: іл.
25. Шевцова Г. Історія японської архітектури і мистецтва. Київ: Грані-Т, 2011. 232 с.
26. Шейко В. М. Історія художньої культури. Західна Європа XVII і XVIII ст. / В.М.Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко. Харків : ХДАК, 2001. 190 с.
27. Шейко В. М. Історія художньої культури. Середньовіччя. Відродження / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко. Харків : ХДАК, 2001. 190 с.

28. Шейко В.М. Історія української художньої культури: підручник для студ. вищих навч. закладів мистецтва і культури / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. ХДАК; Харків : Регіон-інформ, 2003. 180 с.

29. Уманцев Ф.С. Мистецтво давньої України: історичний нарис. Київ : Либідь, 2002. 328 с.

30. Chadwick P. This Brutal World. London : Phaidon, 2016. 224 p.

31. D'Arcy M., Nilges M. The Contemporaneity of Modernism: Literature, Media, Culture. 2015.248 p.

32. Emili A. R. Pure and Simple, the Architecture of New Brutalism. Rome : Карра, 2008. 255 p.

33. Painters and their Masterpieces. Documentaries exploring the lives and works of great painters and artists. // <https://www.bbc.co.uk/programmes/p0775s2v>

34. Public Art Definition, History, Types // <http://www.visual-arts-cork.com/public-art.htm>